

ATASSUT

EM 2016/7-1

Siverth K. Heilmann

20. 09. 2016.

Forslag til finanslov 2017.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer)

Atassut har følgende kommentarer til Naalakkersuisuts finanslovsforslag for 2017.

Det er med optimisme at vi fra Atassut går ind i forhandlinger om finansloven for 2017. Vi er optimistiske da vi fra Atassut kan se, at vi langt hen ad vejen er enige i Naalakkersuisuts forslag, men samtidig også optimistiske fordi vi kan se, at landets økonomi er i bedring, og det er i høj grad takket være den positive udvikling i fiskeriet hvad angår fangstmængder, men vigtigst af alt den positive udvikling af priserne.

Et af årsagerne for vores optimisme er selvfølgelig også den aktivitet der er kommet på bygge- og anlægsområdet, som har skabt flere arbejdspladser, men det er dog vigtigt inden for byggebranchen at have for øje, at der fortsat også er vedvarende beskæftigelsesmuligheder til de mindre håndværksmestre, og det har vi fra Atassut et budskab om, ved blandt andet fremsættelse af et forslag.

Når det er sagt, så vil vi fra Atassut - før prioriteringslisten præciseres, først fremkomme følgende bemærkninger til forslag til Finanslov for 2017:

Indledningsvis skal det nævnes, at Atassut mht. til det af Naalakkersisut fremlagte forslag til Finanslov for 2017 generelt er enig med Naalakkersuisut. I særdeleshed skal fremhæves, at Atassut er glade for at Naalakkersuisut har til hensigt at der skal være balance i finanserne, når denne valgperiode ender.

I Atassut er vi tilfreds med, at der til 2017 - i forhold til de tidligere år - er afsat et større beløb til anlæg. Atassut finder det vigtigt at pointere, at Naalakkersuisut skal være opmærksom på, at samfundet skal være påpasselig med at afsætte beløb alene til større byggerier.

Det er for Atassut vigtigt at byggeri så vidt muligt skal være balanceret fordelt i hele landet.

Et samfund som Grønland med mange bosteder og med mange små aktører, er det for den lille håndværksmester umuligt at kunne byde på større byggerier. Derfor er det som samfund også vigtigt, at midlerne anvendes således, at de også kan aktivere små håndværksmestre.

Den enkelte borger skal selv tage ansvar for sin bolig. I dag ejer 15-20 % af borgerne deres egen bolig og resten bor i offentlig lejeboliger. Dette forhold belaster det offentlige finanser, for det offentlige skal boligforsyne sine borgere, der ikke ejer egen bolig.

Dette forhold skal vi have vendt og for at fremme lysten til at tage ansvar, er det nødvendigt at animere borgerne med gulerødder. Og derfor vil Atassut til samlingen foreslå en ny forsøgsordning, der skal lette det at vedligeholde egen bolig. Et såkaldt håndværker fradrag, som kan bruges når en boligejer klimaoptimerer egen bolig. Dette vil samtidig betyde god effekt for naturen og flere i arbejde.

Atassut finder det ligeledes vigtigt, at Pinngortitaleriffik (naturinstituttet) får flere midler til at kunne foretage flere dokumentationsarbejder af vore levende resurser. Dette skal sikre, at Grønland - på sigt - kan imødegå kritik fra udlandet for at fastsætte kvoter uden vidensgrundlag. Samtidig er det for samfundet vigtigt, at Grønland hele tiden kan afdække omfanget af resurserne, således det i bedste fald kan resultere i større anvendelse af de levende resurser og flere indtægter til landet.

De hjemløse - som ikke er blevet genhuset i forbindelse med udsættelse fra misligholdte lejemål - , som enten ikke kan tilpasse sig genhusningsordninger eller bare er flyttet til byen Nuuk uden at have bolig, og som er endt i samfundets bund har samfundet ansvar for.

Hos Atassut finder vi det vigtigt, at samfundet tager hånd om de mest social udsatte borgere i

samfundet ved at give dem mulighed for at overnatte i et Herberg, som man kender i andre lande. Til at give disse borgere den mindste form for hjælp, ønsker vi fra Atassut at genhusningscenteret i Nuuk åbnes som i samarbejde med evt. Kofoedskole eller Kirkens Korshære, der begge er etableret i Nuuk.

Ungdommen er samfundets største resurse, der på sigt skal sikre samfundet. Men i dag kommer mange ud af folkeskolen uden de nødvendige kundskaber og derfor ender mange uden for samfundets rækkevidde, når de ikke kommer videre i uddannelsessystemet. Enten pga. For få pladser i Piareersarfik eller pga. Personlige forhold.

Derfor er vi i Atassut rigtig glade for Naalakkersuisut har afsat specielt 3 mill. I forslaget Finansloven for 2017. Atassut mener dog, at midlerne er for få, og derfor ønsker vi, at der afsættes flere end planlagte 3 mill.

ATASSUTS PRIORITETSLISTE: laveste nummerering tal har højeste prioritet:

1) 3 mill. Afsættes årligt i de næste 4 år som forsøgsordning til dækning af Atassut's forslag om håndværkerfradrag på 20.000 til brug ved klimavenlig vedligeholdelsesarbejde af egen bolig.

- dette vil sikre co2 nedsættes
- små håndværksmestre for vedvarende opgaver
- skabe flere arbejdspladser i byggebranchen
- fremme værdisikring hos boligejerne og dermed lysten til at eje egen bolig.
- mindske forbrug af forbrugsgoder, der hurtigt mister værdi og som betyder stor import til skade for landets økonomi.

3 millioner skal hentes fra den pulje, som Naalakkersuisut har afsat til forhandlingerne som prioritetspulje.

2) Pinngortitaleriffik skal have 1,5 mio kr. mere om året de næste fire år, til dokumentationsundersøgelser af vore levende resurser.

- sikre datagrundlag ved kvotefastsættelser
- beskytter landets renommé

- evt. resultere i større kvotefastsættelser.

Beløbet skal hentes fra samme pulje som ovenfor.

3) 500.000 til forbrugsdrift af det eksisterende selvstyrejede Genhusningscenter som Herberg. Evt. Opsiges gældende administreringsaftaler med 3. Part, så enten Kofoedskole eller Kirkens Korshæri kan stå for den fremtidige administration. Herberg skal drives af organisationer, der ikke er offentlige. Dette skal sikre uvildighed mht. Hvem der må kunne overnatte på stedet. Samme pulje som ovenfor.

4) flere midler til det af Naalakkersuisuts forslag om Brobygningpulje på 3 millioner. Midlerne hentes via besparelser via generel sparerunde i administrationen selvstyret.

Bedre og mere effektiv fiskeri.

Atassut har tidligere påpeget, at nuværende fiskeri, især i bygder og byer med mindre indhandlingsmuligheder kan blive mere effektiviseret end tilfældet er i dag. Disse steder kæmper med, at frysekapaciteten er begrænset, og derfor er det nødvendigt at effektivisere enten transportmulighederne generelt.

Effektiviseringen kan opnås enten ved at RAL bliver bedre til at servicere disse nævnte steder ved at planlægge deres sejladsrute bedre, så bedre frekvens opnås og den begrænsede frysekapacitet ikke sætter grænser.

Anden mulighed er at indsætte flere indhandlingsskibe i det steder, hvor frysekapacitet er begrænset. Derfor bør Naalakkersuisut i deres planlægning mht. finanslov og fiskeri prioritere disse problemer med frysekapacitet. Løsning af disse begrænsninger vil i sidste ende betyde bedre økonomi lokalt som på landsplan.

Hermed har Atassut nu fremsat sin prioritetsliste. Vi glæder os til at samarbejde om finansloven for 2017 og overslagsårene. Atassut vil prioritere sin politik - som fremgår af disse prioriteter - højt ved disse forhandlinger.

Med disse kommentarer til 1. behandlingen af forslaget til Finanslov for 2017, indstiller vi forslaget til behandling i Inatsisartuts Finansudvalg.